

En (jule)mærke sag i Danmark gennem 100 år

Historien bag det første julemærke

Af Kim Vilhelmsen
„JulemærkeSamleren“

Einar Holbøll arbejdede som postekspedient på Købmagergades Postkontor. Ved juletid i 1903 (netop den jul var der ekstra mange pakker, breve og julekort) fik han en god ide!

– Hvorfor ikke lægge en slags ekstra skat på juleposten på 2 øre, som så kunne gå til velgørenhed for danske børn?

Einar Holbøll arbejdede videre med ideen, talte med sine overordnede, som sendte ham videre op gennem systemet. Han fik så solid en opbakning, at han endte med at få foretræde for Kong Christian IX, som ligeledes støttede Holbølls gode initiativ.

Hans tanke var oprindeligt at skaffe penge til

bygning og drift af et slags hittebarns-hospital, hvorved han håbede, at ugifte mødre kunne hindres i (under uheldige omstændigheder) at dræbe deres nyfødte børn, og i stedet aflevere børnene på dette hospital.

Der var imidlertid mange indvendinger mod formålet og derfor blev formålet lavet om til hjælp for børn med tuberkulose. På den tid var det en sygdom som mange børn døde af.

Som nævnt syntes Kongen om ideen om at udgive et julemærke. Kongehuset har lige siden støttet den gode ide.

Kongen valgte det første motiv

Efter samtaler med Kong Chr. IX blev det aftalt at et portræt af Dronning Louise, der var død i 1898,

Der blev fremstillet flere forskellige forslag og prøvetryk, inden man blev enige om udformningen.

Foruden teksten „Julen 1904“ var der under portrættet anbragt rigsvåbnets tre løver.

Einar Holbøl – manden der fik ideen til julemærket.

skulle pryde Danmarks første julemærke. Kongen udvalgte personligt et portræt af hans afdøde hustru og godkendte farverne på den blomsterdekoration, som portrættet indrammedes af.

Julemærket blev udgivet første gang i 1904 og indbragte et beløb på kr. 77.000, efter et salg der havde oversteget alle forventninger. Der måtte flere genoptryk til, fordi folk ville købe det nye julemærke.

Dette var en større succes, end Holbøl havde håbet på. Husk på, at dette var en helt ny ide, men med et formål som alle kunne støtte op om.

Pengene fra salget af de første års julemærker blev brugt til at bygge Julemærke-sanatoriet ved Kolding Fjord, her vist på julemærket fra 1908.

Her er nogle af de søde motiver der er på julemærkerne.

Julemærkehjem

Julemærket udkom også de næste år, og for hvert år blev der solgt flere og flere mærker. Allerede i 1909 kunne man ved Kolding Fjord begynde at bygge det første Julemærke-sanatorium, hvor de tuberkulose-syge børn kunne blive behandlet.

Danmark er et foregangsland på mange måder, udgivelsen af julemærket er ingen undtagelse...

Det var ikke alene Danmarks første julemærke der udkom i 1904, men Verdens første julemærke der så dagens lys.

Postmester

Dragør betød meget for Einar Holbøll. Det var her han læste til styrmand, det var her Søfarten's gamle sømænd holdt til. Holbøll elskede livet til søs, men endte som Postmester i Charlottenlund. Måske ikke en dårlig ide, set fra julemærkesamlernes synspunkt!

Om hundrede år er alting glemt, sagde man i gamle dage, men sådan gik det heldigvis ikke for det lille julemærke!

I 1927 døde Einar Holbøl og samme år kom han så på julemærket.

Julekort frankeret med landsporto 5 øre, stemplet i Dragør juleaftensdag den 24.12.1904, og selvfølgelig påsat julemærket.